

Május 1. alkalmából

Elismerés a jó munkáért

Közeledik a munka ünnepe. Szaporodnak a hírek a Kiváló Vállalat, Kiváló Szövetkezet címek odaítéléséről. Elkészültek már a meghívók azokra az ünnepekre is, amelyekre szerényebb elismeréseket adnak át. Megvan a becsülete a Miniszteri Elismerő Oklevélnek, a különböző vándorzászlóknak is. Hogyne lenne, hiszen egy kollektíva egy éves munkáját minősíti. Természetesen vannak más minősítő értékek is. Ha végigbongesszük a kitüntetés listáját és összehasonlítjuk az egy évvel ezelőtti hasonló közleménnyel, megállapíthatjuk: az idén

kevesebben vannak a kitüntetettek Szegeden és környékén. Ez talán a gazdaság általános állapotából is logikusan következik.

Lapunkban — az elmúlt évtizedek gyakorlatának megfelelően — közöljük az ünnepek krónikáját. Az április 30-án megjelenő Magazinnunkban kétoldalas összeállítást közlünk majd a legrangosabb elismerést el-Ért gazdálkodó egységekről. Emiatt róluk majd rövidebben szól a hír a napi anyagainkban.

Tegnap vette át az Okisz Elnöksége Vándorzászlóját a

Szegedi Szűcs- és Szabóipari Kiszövetkezet kollektívája. Az elismerést kimagasló exportmunkájukkal, termékeik folyamatos megújításával, állandó megbízható, kiváló munkaminőségükkel, saját boltjaik kiszolgálási színvonalának lényeges emelésével és a gazdálkodásukra jellemző takarékos-sággal érdemelték ki.

Az ünnepeken adták át a Szövetkezeti Ipar Kiváló Dolgozója kitüntetést Gerendásné Dobó Julianna exportrezleg-vezetőnek és Vincze Sándor exportmin-taszabásznak.

Hiányos nyilvántartás

Tegnap, kedden délelőtt tartotta tanácskozását, Kalmár József elnökletével, a városi népi ellenőrzési bizottság. A vizsgálatnak — amelyről szóló jelentést vitották meg — az volt a célja, hogy megállapítsa: a helyi tanácsok milyen szempontok alapján ítélik a szociális ellátásra, segítségnyújtásra szorulóknak az állampolgárokat; hogyan sikerül életkörülményeiket folyamatosan figyelemmel kísérni, illetve a szociális gondozási központok miként segítik a helyi szociálpolitikai célkitűzések eredményesebb megvalósítását. A nevizsgálat helyszínei voltak: Szeged, Sándorfalva, Domaszék és Deszk.

Az írásos jelentés minde-nekelőtt megállapítja, hogy a vizsgált tanácsok mind a segélyeket, mind pedig a területi gondozási formákat minden egyes esetben az arra rászorulóknak számára biztosították. Az érintett tanácsi szervek gyakorlatában általában jellemző, hogy a segélyeket túlnyomó részben kérelmek alapján adják. Az utóbbi időben azonban egyre inkább igénybe veszik a különböző társadalmi szervek jelzéseit is. A segélyezési kérelmek elutasítására kizárólag azokban az esetekben került sor, amikor a kérelmezőknél a jogszabályokban előírt feltételek valamelyike nem volt meg. A jelentés helyteleníti azt a tanácsai gyakorlatot, miszerint a rendszeres szociális segélyben részesülőknak adott rendkívüli segélyek összege egységes. A javaslat szerint ezeknek az összegeknek feltétlenül tükröznie kellene a rászorultság mértékének különbözőségét.

Alapvető probléma — olvasható a jelentésben —, hogy a tanácsok nem ismerik a támogatásra szorulóknak pontos számát, a tényleges igények nagyságát, nem rendelkeznek a szociális segítség szempontjából szóba jöhető teljes körű felölöl, „naprakész” nyilvántartással, s ennek okán, nincsenek pontos ismereteik a tényleges szükségletek mértékéről és szerkezetéről. A szociális támogatásra szorulóknak teljes körű, megfelelő adatok hiján, legfeljebb csak becsléni lehet. A megítélés szerint körülbelül 10-15 ezer emberről lehet szó. Ezzel szemben a felnőtt-szociális gondoskodás keretében a tanácsok eddig maximum négy-négy és fél ezer ügygel tudtak foglalkozni.

Az úgynevezett teljes körű adatbázis hiányából következik, hogy a gondozási központok kialakítása nem a rászorultak térbeli elhelyezkedése alapján történt. A székhelyek kijelölését tárgyi feltételek határozták meg. E gondozási központok is csak szerény mértékű

Neb-vizsgálat a szociális segítségről

felderítést folytatnak. Ennek oka többek között, hogy korábban a hivatásos gondozók csak szervezési munkával voltak megbízva, jelenleg azonban ők látják el a nehezebb gondozási feladatokat is.

A vizsgálat alkalmával a nevezett munkatársai több gondozottal beszélgettek. Ebeszélgetések nyomán úgy tűnt, a gondozottak nem kellően tájékozottak a szociális támogatások lehetőségeiről. Kisebbségi hányaduk volt elégedetlen a gondozással. A vizsgálat résztvevői azt állapították meg, nincs biztosíték a magas színvonalú szociálpolitikai munkára. Okai: csekélyek a tiszteletdíjak, sok az adminisztráció, nagy a fluktuáció.

Az írásos anyaghoz Feleky Gábor szociológus, a vizsgálatot végző munkabizottság vezetője fűzött szöveges kiegészítést. Mint elmondta, a magyar társadalomban a hetvenes évek elejétől figyelhető meg a nagy egyenlőtlenségek. Azóta folyamatosan növekszik azoknak a száma, akik anyagi körülményeik okán nemhogy az átlag-életszin-vonal alatt, hanem attól messze leszakadva élnek. A legújabb kutatási eredmények szerint a népesség 46-48 százaléka él az átlag-életszin-vonal alatt, a veszélyeztetettek aránya mintegy 30 százalék. A legnehezebb anyagi körülmények között vannak az idős emberek, az alacsony iskolai végzettségűek, a nagycsaládok, a rokkantak, a betegek, és sajnos, e nagy létszámú társadalmi csoport életkörülményeit átörökíti utódaira is.

A vizsgálat két vezetője, Feleky Gábor és Nagy Ferenc, a kérdésekre válaszolva még elmondta: szociálpolitikánknak pillanatnyilag legkritikusabb pontja, hogy a tanácsok képtelenek felkutatni mind az összes támogatásra szorulókat. Persze, felmerül a kérdés: milyen szociálpszichológiai hatása lenne egy széles körű felmérésnek? Valószínűleg, indokolatlan reményeket kelte az emberekben, ha hozzákezdene egy nagy adatbázis elkészítésének. El-lene szól még: ha több rászoruló kutatnak fel, akkor vagy a támogatások összege csökken, vagy a rászorulóknak körét kellene szűkíteni. A szakértők ennek ellenére a teljes nyilvántartás mellett voksolnak, mondván, hogy csak a megismert feladatokhoz lehet szervezettel, aktívhalozatot és kellő pénzeket teremteni. Az anyagiak kapcsán került szóba, hogy Szegeden az

elmúlt évben 20 millió 103 ezer forintot fordítottak szociálpolitikára. Ez az összeg tartalmazza a segélyre fordítható pénzeket éppúgy, mint a szociális területen dolgozók bérét.

A hozzászólók közül Oláh Julianna, a városi tanács vb egészségügyi osztályának vezetője a nevezett javaslatokra reagálva elmondta, hogy a korábbiaktól eltérően, mostantól differenciálják a segélyek összegét. A szociálpolitikában a szakemberek képzés nem lehet a tanácsok feladata, hanem ennek megoldása központi intézkedést kíván. A városi népfőnöki munkatársa, Bakacsi Mária azt hangsúlyozta, hogy a társadalmi szervek — így a népfőnök — közreműködésével végzett kampányszerű felmérésekben pontosan azok maradnak ki, akik igazán segítségre szorulnak. A felmérésben legfőbb a lakó- és utcabizottságok tehetnek, hiszen a környezetükben élők körülményeit jól ismerik, de sajnos, legtöbb helyen ezek csak formálisan működnek. Ambrus László véleménye szerint többek között a hiányos tájékoztatásnak „köszönhető”, hogy az emberek nem ismerik a számukra nyújtandó segítség lehetőségeit, és ezért nem igénylik azokat.

A városi népi ellenőrzési bizottság tagjai elfogadták a vizsgálatról szóló írásos anyagot, és a tanácskozáson elhangzott észrevételeikkel kibővítve juttatták el a megyei tanács e témával foglalkozó ülésére.

K. K.

Magyar Gazdasági Kamara

Változások a régióban is

Nemcsak a cégtábla van mostanában változóban a Magyar Gazdasági Kamara Dél-alföldi Bizottságánál. Nagyobb önállóságot, több lehetőséget kapott ez a szervezet, és a sajátos arculat kialakításának még koránt sincs vége. A korábbinál lényegesen nagyobb hangsúlyt kapnak mostanában a gazdaságban a testvérvárosi kapcsolatok is. Szorosabban fonódnak az együttműködés szálai a társ-kamarákkal.

Immár két évtizedes múltja van a magyar—jugoszláv együttműködésnek, Szeged és Szabadka gazdaságra is kiterjedő testvérvárosi kapcsolatának. Előbb csak egymás vásárait látogatták a szomszéd városok, majd a kamara megpróbálta összehozni azokat a vállalatokat, amelyeknek profilja egymáshoz kapcsolható. Erre a szakmai napok kínáltak jó alkalmat. A két évtized során az árucserén túl jó együttműködés alakult ki a mezőgazdaságban, a gép- és könyvnyűiparban. Sajnos, az utóbbi években megállt az előrehaladás, hiszen mindkét ország mélyen gyökerező gazdasági problémákkal küszködik.

A jugoszláv területen szerzett tapasztalatokra alapozva kezdte el a kamara a más országokban levő testvérvárosokkal az együttműködés építését. Modena irányában már nemcsak a szegedi vállalatok küldték el ajánlataikat, hanem mindhárom dél-alföldi megye gazdálkodói is kereshették a kapcsolatokat. Szép eredményeket ért el az olasz városban a Hódgép, a Metripod és a Vidia.

Újabb keletű a kapcsolatfelvétel Nizzával. A francia Rivierán fekvő város nemcsak idegenforgalmi központ. Olyan összhangban van itt a tudomány és annak gyakorlati alkalmazása, amely számunkra igencsak példaértékű lehet. Itt alakult meg Európa első innovációs parkja is. Nagy szerecsenkre a franciákban igen nagy a hajlandóság az együttműködésre. Az idei júliusi Szegedi Ipari Vásáron sok kiállítóval képviselték majd magukat 100 négyzetméteres önálló standjukon. Ugyancsak ebben az időszakban francia műszaki napokat is rendeznek Szegeden. Itt lesz lehetőség a kooperációs kapcsolatok megtalálására a régió vállalatai számára. Persze a kezdetek már korábbra visszanyúlhatnak. Februárban nizzai kamarai delegációt fogadtak Szegeden, és huszonnyeg, a térségben dolgozó szövetkezet és vállalat referenciáit elküldték el a lehetséges francia partnerekhez. Nagy jelentőségű volt a magyar vállalatoknak a márciusi nizzai ipari vásáron való bemutatkozása is. Nem elsődleges törekvés a nagy volumenű árucseré

megvalósítása, inkább termelési kooperációkat, a vegyes vállalatok alapítását kellene szorgalmazni.

A vegyes vállalatokkal kapcsolatosan itt jegyezzük meg, hogy a magyar szabályozó rendszer még mindig nem elég vonzó a külföldi partnerek számára. Erre utaló tény, hogy ebben a szerződés Magyarországon 100 millió nagyságrendű forgalmat ér el addig, amíg a görögök és törökök ennek háromszorát jegyezhetik évkönyveikben. Nagy jelentőségű a legnagyobb nyugat-európai országokkal az elmúlt évben aláírt beruházásvédelmi megállapodás. Ez a lehetséges partnerek biztonságérzetét fokozza. Még mindig nagy kívánnivalót hagynak maguk után a magyar áruk csomagolásai. Csak ezen a területen való radikális előrelépés után remélhető új piacok elérése.

Folytatva a testvérvárosi kapcsolatokat sorát, tavaly a turkui kamarával előzetes megállapodást kötöttek. Ennek értelmében a szerződő felek részt vesznek egymás vásárain, kölcsönösen gazdasági információkat küldenek, és elhatározták a vegyes vállalati szakemberek cseréjét is. Megrendezik mindkét országban a másik fél műszaki napjait, s kapcsolatra léptek egymással a közgazdasági társaságok is.

Most van előkészítés alatt Szeged és Párma testvérvárosi kapcsolata, Októberben a kapcsolatok felgyorsítása várható, ekkor Csongrád megyei hét megrendezésére kerül sor az olasz városban. Termelő egységeink áruháznak mutatkoznak be, és cikkeiket árusítják is. A közeljövőben olasz üzletemberek érkeznek Szegedre. Ekkor sor kerül termék-kiválasztásra is. Ebből az irányból is nagy együttműködési hajlandóság tapasztalható.

Nagy lépés várható még ebben az évben Cambridge és Szeged testvérvárosi kapcsolatában is.

— És milyen a magyar vállalatok együttműködési készsége? — kérdeztem Szőrényi Gyulát, az MGK Dél-alföldi Bizottságának titkárát.

— Van hét-nyolc cégünk, aki minden lehetőséget megragad. Ilyen például az Alföldi Porcelángyár, a Hódgép, a Szegedi Paprika-

feldolgozó Vállalat, a Szegedi Konzervgyár, a Vidia Kereskedőház, a Szegedi Szűcs- és Szabóipari Szövetkezet és a Metripod. A többieket viszont igen-igen csak noszogatni kell arra, hogy mozduljanak a külpia-cok felé.

A testvérvárosi gazdasági nyitás mellett az MGK Dél-alföldi Bizottsága a vállalatok részére igyekszik pontos, napi információkat nyújtani a kínálkozó exportlehetőségekről. A közelmúltban például az argentin kereskedelmi tanácsost látták vendégül, aki tájékoztatót adott a dél-amerikai piaci lehetőségekről. Ezen a területen még szigorúbbak az importkorlátozások, és keményebbek a vámok, mint nálunk. Ennek ellenére nagy a hajlandóság kooperációra, vegyes vállalatok alapítására.

— Sokat hallunk manapság a kapcsolatfelvételekről, de szívesebben értesül-nénk már a konkrét eredményekről.

— Ez az, ami nem tőlünk függ — érvel Szőrényi Gyula. — Mi csak összehozzuk a lehetséges partnereket. El kell azt is mondanom, hogy ha valamilyen formája a gazdasági együttműködésnek létrejön, arról sem biztos, hogy értesülünk. A vállalatok részéről még nem divat felénk visszajelzéssel élni.

A dél-alföldi vállalatokról bőven kerül információ a külföldre irányuló kamarai tájékoztatókba. Most készült el egy különkiadvány erről a régióról. Ennek tájékoztató szövegei négy nyelven íródtak, s a benne szereplő cégek tíz példányt ingyen kaptak. Ezen felül az üzletfelek részére jutányos áron továbbiakat is megvásárolhatnak.

Az MGK lépéseket tesz hatékonyabb működése irányában. Tervezik például a bekapcsolódást a valószínűleg egyre inkább igényként jelentkező szakmai átképzésekbe, s szorgalmazták a külkereskedelmi főiskola egy tagozatának Szegedre települését is. Elindult a szervezet decentralizálás irányába is, párhuzamosan a tanácsi munka nagyobb hatáskörével is. Mindhárom megyében konkretizálták az együttműködést a megyei tanácsokkal, aktivistáikat bevonták a tanácsi bizottságok munkájába, így már a különböző anyagok előkészítése során is szavuk lehet. A következő időszakban változatlan marad a regionális felosztás a kamarán belül, sőt két éven belül elképzelhető a regionális kamarai szervezet létrejötte is, ezek után az MGK, mint a kamarák szövetsége funkcionál majd.

— A regionális szervezet megalakulásával Szeged koordináló szerepe a kamarán keresztül növekedhetne a régióban.

— Nem biztos, hogy a dél-alföldi kamara központja Szegeden marad — veti ellen Szőrényi Gyula —, ugyanis nagyon rossz irányunkban a város fogadó-készsége. A város területén levő irodánkban bizony — amikor nincs itt kiállítás — nem a legjobb körülmények között fogadhatjuk külföldi partnereinket. Mást ne mondjak, télen még az is gondot okoz itt, hogy bejártunkig ki takarítsa el a havat. Többször kértünk a belvárosban tárgyaló- és irodahelyiségnek alkalmas épületet vagy épületrészt, ezt mi nem ingyen kíván-nánk, egy reális árat kifizetnénk érte. Mindennek ellenére elképzelés sincs az új helyünkre. Például Kecskeméten sokkal jobb körülményeket biztosítanak számunkra...

Böle István

Megalakult a Tanácsi Kollégium

A kormány március végén határozott a Miniszter-tanácsi Kollégiumának létrehozásáról, s a testület ez idő szerint már meg is alakult. Feladatukra a kormányzati és tanácsi tevékenység összehangolása; a Tanácsi Kollégium tehát érdekvédelmi és érdekegyeztető, tanácsadó és véleményező szerepet tölt be a kormány mellett. Döntési szerepe nincs, konkrét ügyekben nem hoz határozatot, véleménye azonban a kormányzati döntések előkészítésében nagyon fontos lehet.

A tanácsi ügyekben illetékes belügyminiszter-helyettes hivatalból tagja a kollégiumnak, a többi húsz ta-

got — köztük Papp Gyulát, a Szeged Megyei Városi Tanács elnökét — a kollégium elnökének szerepét is betöltő miniszterelnök kérte fel a részvételre. A tagok egyenrangúak, következtetés-képpen észrevételeik, vélemények a tanácskozások során egyformán esnek latba. A munkatervet és az ügyrendet maga a testület hivatott megállapítani; a testület ülése a tanácskozási témáktól függően lesznek nyilvánosak. A létrejött érdekegyeztetés eredményei azonban előbb-utóbb minden esetben széles körű nyilvánosságot kapnak, hiszen a kollégium tagjai az egész tanácsi szervezet, s ilyen értelemben valójában a lakosság képviselői.

Megszűnt az árvízvédelmi készülség

A meggyorsult apadás következtében az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság-hoz tartozó valamennyi árvízvédelmi szakaszon megszűnt a készülség. Hasonló a helyzet a szomszédos Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság területén, valamint a jugoszláviai csatlakozó védővonalakon. Az apadást elősegítette és gyorsítja a tisztelőki, valamint a kis-körei duzzasztók üzembe-helyezése is. A vízgyűjtő területen kevés csapadék hullott az elmúlt napokban, a közeljövőben nem várható számottevő vízutánpótlás.